

IDENTIFIKACE A KONTROLA KLIENTA

Jaroslava Pilíková, Česká spořitelna, a.s.

Právní minimum

Identifikaci klienta upravuje :

§ 5, 7, 8, 8a, 10, 11, 13, 13a a 25 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (AMLZ)

Kontrolu klienta upravuje :

§ 9, 9a, 13, 13a AMLZ

§ vyhláška č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

§ zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů

§ metodický pokyn FAÚ č. 7, o PEP

§ metodický pokyn FAÚ č. 8, o kopírování průkazů totožnosti pro účely AML zákona

§ metodický pokyn FAÚ č. 9, o kontrole klienta

Identifikace klienta v ČS

Identifikace klienta

- ☐ zjištění povinných identifikačních údajů + dalších údajů z průkazu totožnosti
- ☐ při první identifikaci pořízení kopie průkazu totožnosti (jen úvěrové instituce a z finančních institucí poskytovatelé platebních služeb, vydavatelé elektronických peněz, poskytovatelé služeb úschovy cenností nebo pronájmu bezpečnostních schránek)
- ☐ zjištění statusu PEP
- ☐ ověření klienta proti sankčním seznamům

Kontrola klienta

- ☐ zjištění údajů o účelu navázání obchodního vztahu, povaze podnikání klienta
- ☐ zjištění informací k vlastnické a řídicí struktuře a ke skutečnému majiteli
- ☐ přezkoumání zdrojů peněžních prostředků, kterých se obchodní vztah týká
- ☐ zjištění původu majetku u PEP

Co je identifikace a co je následné ověření

PRVNÍ IDENTIFIKACE KLIENTA

- [§ 7](#) AMLZ povinnost provádět identifikaci
- [§ 8](#) AMLZ postup pro provádění identifikace za fyzické přítomnosti identifikovaného
 - porovnání osoby s fotografií na průkazu totožnosti
 - zaznamenání identifikačních údajů a údajů o průkazu totožnosti
 - uchování identifikačních údajů a údajů o průkazu totožnosti a informace o tom kdo a kdy identifikaci provedl, všechny kroky prováděné v rámci identifikace, tj. i způsob jejího provedení včetně pořizovaných kopií, viz [§ 16](#) AMLZ
 - úvěrové a část finančních institucí povinnost pořizovat sken průkazu totožnosti

NÁSLEDNÉ OVĚŘENÍ KLIENTA

- [§ 8 odst. 5](#) AMLZ (PIN, podpisový vzor, hlasové ověření...)

U koho identifikaci provádíme

Identifikaci provádíme u osoby

- ☐ se kterou máme smluvní vztah, jehož účelem je nakládání s majetkem této osoby nebo poskytování služeb této osobě, jestliže je při vzniku smluvního vztahu s přihlédnutím ke všem okolnostem zřejmé, že bude trvalý nebo bude obsahovat opakující se plnění
- ☐ při jednorázovém obchodu v hodnotě nad 1000 EUR (např. vklad v hotovosti třetí osobou, tzv. neklientem)
- ☐ při podezřelém obchodu

Příklady

- ☐ majitel produktu, který s takovým produktem či majetkem na něm může nakládat
- ☐ osoba jednající za klienta PO, právní uspořádání;
osoba zastupující klienta FO (smluvní/zákonné zastoupení)
- ☐ disponent (držitel platební karty, disponent v elektronickém bankovníctví)

Jak a kdy se provádí tzv. KYC kontrola (tj. identifikace a kontrola klienta)

JAK?

prostřednictvím tzv. KYC dotazníku

- **u fyzických osob a podnikajících fyzických osob** sběrem údajů k povolání, resp. k předmětu podnikání, dále k účelu OV (př. otevření účtu), k očekávaným zdrojům peněžních prostředků, očekávanému objemu příchozích plateb a statusu PEP
- **u právnických osob** navíc sběrem dokumentů k vlastnické a řídicí struktuře a skutečnému majiteli

KDY?

- ☐ nově onboardovaný klient
- ☐ aktualizace v průběhu obchodního vztahu, periodicita od poslední KYC kontroly
- ☐ různé banky – různé lhůty
- ☐ podle připravované evropské směrnice nebude možné provést kontrolu klienta déle než po uplynutí 5 let

Identifikační údaje FO

Povinné identifikační a další údaje

Fyzická osoba

- ☐ všechna jména a příjmení
- ☐ rodné číslo, a nebylo-li přiděleno, datum narození
- ☐ pohlaví
- ☐ místo narození (tj. stát narození a konkrétní město, oblast, kraj)
- ☐ trvalý nebo jiný pobyt
- ☐ státní občanství
- ☐ údaje k průkazu totožnosti – druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popřípadě orgán, který jej vydal, a dobu jeho platnosti

Sken průkazu totožnosti

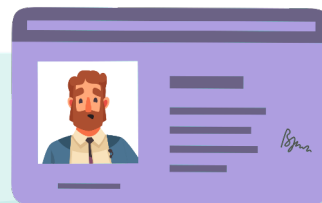
Pořizování skenu průkazu totožnosti

- Mitigant rizik spojených s klientem
- Skeny průkazu totožnosti lze pořizovat v souladu s [§ 8 odst. 11 AMLZ](#)
- Při první identifikaci prováděné F2F

Jakou formu má mít sken

- U průkazu totožnosti, který má formu plastové karty – sken obou stran
- U průkazu totožnosti, který má formu knížky – všechny strany kde jsou uvedeny identifikační údaje a údaje k průkazu totožnosti

Víte, že existuje [databáze platných vzorů průkazů totožnosti](#)?

Druhy identifikace – face to face a na základě zastoupení

IDENTIFIKACE PROVEDENÁ ZAMĚSTNANCEM POVINNÉ OSOBY

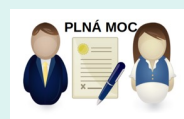
- Identifikace se provádí v souladu s § 8 AMLZ
- Na obchodním místě nebo mimo obchodní místo např. u klienta, ale pracovníkem povinné osoby

IDENTIFIKACE PROVEDENÁ TZV. VÁZANÝM ZPROSTŘEDKOVATELEM

- Identifikace se provádí v souladu s § 11 odst. 5 AMLZ (např. partneři, tj. různí zprostředkovatelé úvěrů)

IDENTIFIKACE PROVEDENÁ NA ZÁKLADĚ ZASTOUPENÍ (zákonné/smluvní)

- Identifikace se provádí v souladu s § 8 odst. 3 a odst. 6 AMLZ
- Pokud není nezletilé dítě/opatrovaná osoba/zmocnitel identifikován fyzicky nebo jiným způsobem dle AMLZ nesmí nakládat, tj. disponovat s produkty

Druhy identifikace – Bank ID a Penny transfer

IDENTIFIKACE PROVEDENÁ SKRZE Bank ID

- Klient byl identifikován (ověřen) ve smyslu ustanovení § 8a AMLZ, tj. s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci

Jak to funguje prakticky?

Standard účet: Bankovní účet online a zdarma | Česká spořitelna | Česká spořitelna (csas.cz)

IDENTIFIKACE PROVEDENÁ ONLINE, tzv. Penny transfer

- Klient byl identifikován (ověřen) ve smyslu ustanovení § 11 odst. 7 AMLZ tzv. vzdáleným způsobem

Druhy identifikace – převzetí od jiné banky

PŘEVZATÁ IDENTIFIKACE

- Klient je identifikován ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) a b) AMLZ

Od koho lze ID převzít?

- Tuzemská nebo zahraniční finanční instituce
- Pokud se jedná o zahraniční subjekt, musí splňovat podmínku působení na území státu, jenž uplatňuje srovnatelná AML opatření jako ČR – např. celá Evropa (vyjma Kypru)

Jak se takové státy vyselektují?

- Jedná se o státy, které byly výběrem Moneywal hodnoceny stejně nebo lépe než ČR

Co lze převzít?

- Identifikaci, částečně i kontrolu (účel, vlastnickou strukturu)

Druhy identifikace – zprostředkovaná (notář a kontaktní místo veřejné správy, tj. Czech POINT)

ZPROSTŘEDKOVANÁ IDENTIFIKACE

PROSTŘEDNICTVÍM NOTÁŘE

- Klient byl identifikován (ověřen) ve smyslu ustanovení § 10 AMLZ

Kdo je oprávněn provést?

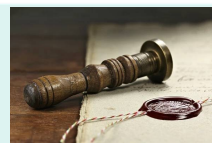
- Notář v ČR i v zahraničí. V zahraničí ale nedoporučujeme, neboť je častá chybovost

PROSTŘEDNICTVÍM KONTAKTNÍHO MÍSTA VEŘEJNÉ SPRÁVY (Czech POINT)

- Klient byl identifikován (ověřen) ve smyslu ustanovení § 10 AMLZ

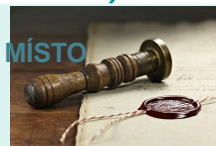
Kdo je oprávněn provést?

- Kontaktní místo veřejné správy, tj. Czech POINT v ČR i v zahraničí (lze dohledat zde).

Druhy identifikace – zprostředkovaná (notář a kontaktní místo veřejné správy tj. CzechPOINT)

ZPROSTŘEDKOVANÁ IDENTIFIKACE - NOTÁŘ I KONTAKTNÍ MÍSTO VEŘEJNÉ SPRÁVY (CzechPOINT)

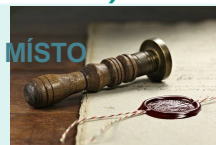
Zpoplatněno – 200 Kč na CzechPOINTu; 1000 Kč notář (dle tarifu, položka T)

Jak to probíhá?

- Notář nebo CzechPOINT vyhotoví veřejnou listinu o identifikaci
- Náležitosti veřejné listiny upravuje § 10 odst. 1 a 2 AMLZ: mimo údajů klienta je třeba uvádět např. i účel provádění ID nebo pro kterou povinnou osobu je ID prováděna, kdy, kým a kde byla vyhotovena, kdy, kým a kde byla provedena ID
- Přílohou musí být sken průkazu totožnosti
- Příslušný typ ověření (apostila, dle mezinárodní smlouvy)

Druhy identifikace – zprostředkovaná (notář a kontaktní místo veřejné správy tj. CzechPOINT)

ZPROSTŘEDKOVANÁ IDENTIFIKACE - NOTÁŘ I KONTAKTNÍ MÍSTO VEŘEJNÉ SPRÁVY (CzechPOINT)

Otázky z praxe

Detailnost vymezení účelu provedení zprostředkované identifikace. Je dostatečná i informace, že účelem je otevření účtu/dispozice k účtu, a to bez nutnosti konkretizace klienta, který je majitelem produktu, resp. s jehož účtem bude nakládáno?

Evidentní písařská chyba uvedená ve veřejné listině. Příklad – ve veřejné listině je uvedeno číslo průkazu totožnosti s jednou číslicí navíc, což je možné ověřit dle přiloženého průkazu totožnosti, který vždy musí být přílohou této listiny. Lze akceptovat?

Možnost provádět v některých zemích zprostředkovanou identifikaci i ze strany advokátů. AML zákon stanoví, že zprostředkovanou identifikaci mohou provádět notáři a pracovníci CzechPointů. V některých zemích však institut notáře tak, jak ho známe v ČR neexistuje a notářskou agendu vykonávají advokáti (např. Kypr).

Druhy identifikace – zprostředkovaná (notář a kontaktní místo veřejné správy tj. Czech POINT)

ZPROSTŘEDKOVANÁ IDENTIFIKACE - NOTÁŘ I KONTAKTNÍ MÍSTO VEŘEJNÉ SPRÁVY (Czech POINT)

Postřehy z praxe

Pracovník CzechPointu telefonuje do ČS s tím, že za ním dorazil klient se žádostí o zprostředkovanou identifikaci, ale že neví co má dělat (příklad z Berlína).

Naštvaný klient nám telefonuje do ČS, že CzechPoint mu pouze ověřil podpis, nikoliv identitu, avšak na stránkách CzechPointu je uvedeno, že dané pracoviště by agendu CzechPointu mělo provádět (příklad z Düsseldorfu).

Pracovník CzechPointu sice správně vyhotoví listinu o identifikaci fyzické osoby, ale do přílohy vloží kopii pouze přední strany průkazu totožnosti a kopii zadní strany nikoliv.

Pracovník CzechPointu od nás obdrží žádost, emailem slíbí, že identifikaci provede, do listiny však uvede chybný účel identifikace (příklad z Londýna).

Druhy identifikace – zjednodušená manuální

ZJEDNODUŠENÁ IDENTIFIKACE

- Klient byl identifikován (ověřen) ve smyslu ustanovení [§ 13 AMLZ](#)

U koho lze uplatnit?

- U klientů, obchodních vztahů, produktů nebo obchodů s potenciálně nižším AML rizikem
 - ✓ Nižší rizikovost musí být řádně odůvodněna v hodnocení rizik podle § 21a AMLZ,
 - ✓ Nesmí být označeny jako rizikové v hodnocení rizik na úrovni České republiky
 - ✓ Nesmí být naplněny podmínky pro provedení zesílené identifikace a kontroly klienta (PEP, vysoce riziková třetí země)

První identifikace klienta

STUPNĚ OVĚŘENÍ ZAZNAMENANÉ V KLIENTSKÉM SYSTÉMU

§ 16 odst. 1 písm. c) AMLZ stanoví povinnost uchovávat údaj o tom, kdo a kdy provedl první identifikaci klienta

- ČS k tomu slouží tzv. stupně ověření, dle kterých zjišťujeme jakým způsobem kdo a kdy klienta identifikoval
- Forma číselného vyjádření i semaforu
- Nejsilnější je face to face
- Nejslabší ověření klienta na základě smluvního ujednání / plné moci – osoby nemohou nakládat s produktem (např. zmocnitel)

Možnost ověření identifikačních údajů v průběhu OV

§ 8 odst. 5 AMLZ stanoví, že při dalších obchodech v rámci obchodního vztahu již neprovádíme plnou identifikaci klienta, ale pouze ověřujeme totožnost klienta

Možné způsoby:

Heslo do internetového bankovníctví	PIN u platební karty	Podpisový vzor	Ověření hlasem, tzv. hlasová biometrie
-------------------------------------	----------------------	----------------	---

Identifikace klienta FOP a její identifikační údaje

Podnikající fyzická osoba (identifikační a další údaje k fyzické osobě a navíc)

- ☐ obchodní firma
- ☐ odlišující dodatek nebo další označení
- ☐ sídlo
- ☐ identifikační číslo osoby

Identifikace klienta PO a právního uspořádání bez právní osobnosti

Právnícká osoba/právní uspořádání bez právní osobnosti

- ☐ obchodní firma nebo název včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení
- ☐ sídlo
- ☐ identifikační číslo právnické osoby nebo obdobné číslo přidělované v zahraničí
- ☐ u svěřenského fondu jeho označení a identifikační údaje jeho svěřenského správce (pokud je svěřenský správce právnická osoba, tak údaje k právnické osobě, pokud je fyzická osoba, pak údaje k fyzické osobě jednající za klienta)
- ☐ údaje ve stejném rozsahu musíme zjistit ke všem **mateřským společnostem** klienta a v případě právního uspořádání bez právní osobnosti (odštěpný závod) k jeho **zřizovateli/zakladateli**

Identifikace klienta PO a právního uspořádání bez právní osobnosti

Fyzická osoba v postavení:

- ☐ nejednajícího člena statutárního orgánu klienta
- ☐ nejednajícího člena statutárního orgánu všech mateřských společností klienta, v případě právního uspořádání bez právní osobnosti k nejednajícím členům jeho zřizovatele/zakladatele
- ☐ skutečného majitele

Údaje ke ztotožnění

- ☐ všechna jména a příjmení
- ☐ rodné číslo, a nebylo-li přiděleno, datum narození
- ☐ pohlaví
- ☐ trvalý nebo jiný pobyt
- ☐ státní občanství
- ☐ pokud je statutární orgán klienta nebo jeho mateřské společnosti právnická osoba, pak jsou třeba navíc údaje ke zjištění a ověření totožnosti této právnické osoby a dále fyzické osoby, která je členem statutárního orgánu této právnické osoby, nebo kterou tato právnická osoba zmocnila, aby ji ve statutárním orgánu zastupovala

Ověřování klienta na sankčních seznamech

Mezinárodní sankce

- souhrn omezujících opatření, které mezinárodní společenství (OSN) a EU používají jako nástroj k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti, k ochraně základních lidských práv a k boji proti terorismu
- přijímány formou rezoluce Rady bezpečnosti OSN (RB OSN), resp. rozhodnutím Rady EU a nařízením Rady EU nebo Evropská komise

§ 8 odst. 8 AMLZ, § 9 odst. 2 písm. b) AMLZ

stanoví povinnost provádět screening na sankčních seznamech u klienta, fyzické osoby jednající za klienta v daném obchodu, skutečného majitele a osoby ve vlastnické nebo řídicí struktuře klienta

ČS provádí screening automaticky skrze data získaná z placené komerční databáze (při založení osoby do systému, při každé změně sankčních seznamů a v pravidelných předem stanovených intervalech)

Rizikový profil klienta

Politicky exponovaná osoba (PEP)

PEP primární, vždy jen fyzická osoba, která je:

- **vnitrostátní PEP** - klient fyzická osoba, který je nebo v minulosti posledních 12 měsíců ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem
- **zahraniční PEP** - klient fyzická osoba, který obdobnou významnou veřejnou funkci vykonává nebo vykonával za posledních 12 měsíců v jiném státě, v orgánu Evropské unie anebo v mezinárodní organizaci

PEP odvozená, vždy jen fyzická osoba, která je:

- **osobou blízkou** k vnitrostátní nebo zahraniční PEP (osoba blízká je manžel, manželka, syn, dcera, sourozenec atd.)
- **společníkem/skutečným majitelem** stejné právnické osoby nebo svěfenského fondu s vnitrostátní nebo zahraniční PEP
- **skutečným majitelem** právnické osoby, svěfenského fondu, o kterých je ČS známo, že byly vytvořeny ve prospěch vnitrostátní nebo zahraniční PEP

Finanční analytický úřad vydal seznam významných veřejných funkcí (příloha k MP č. 7)

Příklady:

- starosta obce s rozšířenou působností
- Guvernér ČNB
- Prezident NKÚ
- Primátor
- Soudce Ústavního soudu
- Vedoucí Kanceláře Senátu

Rizikový profil klienta

Politicky exponovaná osoba (PEP) ve struktuře vztahů klienta
právnické osoby/právního uspořádání bez právní osobnosti

Status PEP zjišťujeme u:

- ☐ skutečného majitele
- ☐ jednající osoby

OD KLIENTA VYŽADUJEME dotazník nebo čestné prohlášení k původu majetku viz Metodický pokyn FAÚ č. 7, o PEP, tj. diferencujeme rizika
PROVÁDÍME častější kontroly klientů

Rizikový profil klienta

Země původu klienta ve vysoce rizikové třetí zemi

Pokud má FO ve vysoce rizikové třetí zemi:

trvalý nebo jiný pobyt, bydliště delší než 1 rok nebo státní příslušnost

Pokud má FOP ve vysoce rizikové třetí zemi:

sídlo nebo trvalý nebo jiný pobyt FO, bydliště delší než 1 rok FO nebo státní příslušnost

Pokud má PO ve vysoce rizikové třetí zemi:

sídlo, pobočku nebo provozovnu

OD KLIENTA VYŽADUJEME dokument ke zdroji peněžních prostředků !

Zpravidla daňové přiznání za poslední zdaňovací období, případně jiný relevantní dokument dokládající zdroj peněžních prostředků nebo jiného majetku.

PROVÁDÍME častější kontroly klientů

Rizikový profil klienta

Vysoce rizikové předměty činnosti u klienta

FOP/PO/právního uspořádání bez právní osobnosti:

- ☐ dle § 7 odst. 2 vyhlášky č. 67/2018 Sb., je třeba přihlížet k předmětu činnosti klienta
- ☐ každá povinná osoba však může jako rizikovou označit jinou podnikatelskou činnost

OD KLIENTA VYŽADUJEME více informací (např. faktury, výroční zprávy, SVZ), s některými uskutečňujeme i osobní schůzky

PROVÁDÍME častější kontroly klientů

Výjimky z povinnosti identifikace a kontroly

§ 13a AMLZ stanoví výjimky z povinnosti identifikace a kontroly klienta

Výjimky se týkají

- elektronických peněz uchovávaných na médiu, které nelze dobít pokud uchovávaná částka nepřekročí 150 EUR
- elektronických peněz uchovávaných na médiu, které lze dobít do 150 EUR, je-li použito jen k vnitrostátním transakcím a celkový měsíční limit pro odchozí platby a současně i nejvyšší uchovávaná platba nepřesahuje 150 EUR
- platebních služeb poskytovaných skrze veřejné mobilní telefonní síť, pokud hodnota transakce nepřesáhne 250 EUR a současně celkový limit plateb provedených za rok nepřesáhne 2500 EUR

ČS S VÝJIMKAMI DLE § 13a AMLZ VŮBEC NEPRACUJE

DĚKUJI ZA POZORNOST

Jaroslava Pilíková, Česká spořitelna, a.s.

jpilikova@csas.cz

